

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/22/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115201393
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115201393.1

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, právne zastúpeného Goliášová Gabriela, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti žalovanému: I. Š., XX.XX.XXXX, bytom K. L. E. XXX, XXX XX T., o zaplatenie 388,42 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 229,64 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne:

- zo sumy 92,68 € od 18.11.2014 až do 05.01.2015,
- zo sumy vo výške 106,82 € od 06.01.2015 až do zaplatenia.

II. Suma uvedená vo výroku č. I. spolu s prísl. sa povoľuje žalovanému splácať v mesačných splátkach vo výške 50 € splatných vždy do 25. dňa toho-ktorého kalendárneho mesiaca počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po kalendárnom mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, a to tak, že pri omeškaní čo len jednej splátky stáva sa zročným celé dlžné plnenie.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

IV. Určuje, že zmluvné podmienky uvedené v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti HomeCredit Slovakia, a.s. - Duo (spotrebiteľský úver a revolvingový úver) uvedená v:

- Hlave 18 § 1 v znení:

„Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať a vy ste povinný nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5,- EUR v prípade prvej upomienky a 12,- EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky“.

- Hlave 18 § 2 v znení:

„Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17,- EUR, ktorú musíte uhradiť“.

sú pre svoju neprijateľnosť neplatné.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v prospech jeho právneho zástupcu advokátska kancelária Goliášová Gabriela s.r.o. náhradu iných trov konania vo výške 4,14 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Podaním došlým súdu dňa 21.01.2015 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplata sumy v celkovej výške 388,42 € spočívajúcej v

- istine vo výške 78,79 €,
- úroku z omeškania za čas od 18.11.2014 do 05.01.2015 vo výške 2,63 €,
- zosplatennej istine 219,21 €,
- upomienkach II. vo výške 60 €,

Vo svojom návrhu vychádzal žalobca z toho skutkového základu, že dňa 17.04.2014 bola žalobcom ako veriteľom so žalovaným ako dlžníkom uzatvorená Úverová zmluva č. 4404080041, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru 298 €. Neoddeliteľnou súčasťou Úverovej zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.

Keďže žalovaný bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku, v zmysle Úverových zmluvných podmienok s názvom „Ukončenie úverovej zmluvy“ bol žalobcom vyzvaný listom zo dňa 29.10.2014 k splateniu celého zostatku úveru vo výške 388,42 € v lehote 15 dní od odoslania výzvy.

Žalobca sa k predmetu konania ďalej vyjadril elektronicky (bez zaručeného elektronického podpisu) dňa 03.09.2015, kde uviedol, že zosplateniu úveru predchádzala upomienka vo forme telefonátu a SMS a že bonita žalovaného bola preverovaná v registroch dlžníkov SOLUS a NRKI.

Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 03.09.2015 v neprítomnosti žalobcu a z vykonaných listinných dôkazov zistil nasledujúce:

Home Credit Slovakia a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník dňa 17.04.2014 uzavreli zmluvu o úvere č. 4404080041 s nasledujúcimi parametrami:

- výška úveru 298 €,
- mesačná splátka 17,88 €,
- počet splátok 20,
- ročná úroková sadzba 21,62%,
- RPMN 24,1%,
- priemerná RPMN 46,3%,
- lehota splatnosti 14.12.2015.

Miniaturným písmom sa pod časťou zmluvy obsahujúcej základné náležitosti nachádza inkorporačná doložka, podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy sú Úverové podmienky spoločnosti HCS. Týmto miniaturným písmom je ďalej uvedené, že spoločnosť a klient podpismi na tejto zmluve zároveň uzatvárajú dohodu o zmluvnej pokute podľa Hlavy 18 ÚP.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal procesný súd z nasledujúcich úvah:

Podstatné náležitosti zmluvy.

Podľa § 9 ods. 2 písm.k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu 06.10.2012 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20100301.html>> musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods.1 písm.a) zákona č. 129/2010 Z.z. - Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>, r) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a y) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>

predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html> a § 10 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

KS v Trnave, sp. 10Co/158/2013 zo dňa 18.02.2014 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž okrem všeobecných náležitostí (odkaz na § 43 O. z. - pozn. odvolacieho súdu i priamo v zákonom ustanovení) musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; treba mať za to, že takéto náležitosti sú obligatónnymi (povinnými), s následkom v podobe považovania poskytnutého úveru za úver bezúročný a bez poplatkov (v prípade absencie uvedených náležitostí). Nemôže tak byť žiadnej pochybnosti o tom, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy z prejednávanej veci bolo tiež uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky), čo je navzdory odchylnosti takejto (úpravy úročenia spotrebiteľských úverov od úročenia úverov všeobecne) práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa, ktorý by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

KS v Prešove, sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014 - Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcou z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. je i to, že táto zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve absentuje rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky a je v nej uvedená len jednotná suma splátky bez tohto rozlíšenia. Tento nedostatok spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa posudzuje ako bezúročný a bez poplatkov. Tieto zistenia zo strany žalovaného v jeho opravnom prostriedku vôbec spochybnené neboli. Preto aj za predpokladu platného dojednania výšky úrokov pre absenciu jednej z náležitostí vyžadovanej ustanovením § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. žalovanému nevzniklo právo na úroky dohodnuté v zmluve. Ak žalobca zaplatil i úroky, na ktoré žalovanému právo nevzniklo, na strane tohto účastníka minimálne vzniklo bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd v Trnave sp. zn. 10CoE/313/2010 - každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami suma, počet a termíny splátok sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež prípadne iným poplatkom. Je teda zrejmé, že predložená Úverová zmluva žiadne takéto rozčlenenie neobsahuje, preto aj z tohto dôvodu je táto Úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov.

Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 6Co/523/2014 - Účelu úpravy spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu) zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z údajov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených položiek teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. Uvedený účel nespĺňa zmluva, ktorá neobsahuje aj vyčíslenie výšky splátok istiny, výšky splátok úrokov a výšky splátok iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Len takýto výklad požiadavky zákona spĺňa účel spotrebiteľského práva to zvýšená pozornosť venovaná ochrane spotrebiteľa (ktorý by takto nemal byť zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy poskytnutého úveru a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť).

Keďže žalobcom predložená úverová zmluva neobsahuje rozpis splátok na ich jednotlivé súčasti, je poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov.

Skúmanie bonity žalovaného.

Podľa predloženej zmluvy je žalovaný zamestnancom s mesačným príjmom 740 €.

Podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z.z.

Ods.1 - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

Ods.2 - Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401?ucinnost=17.04.2014>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401?ucinnost=17.04.2014>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401?ucinnost=17.04.2014>> sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

Výzvou zo dňa 18.06.2015 požiadal súd žalobcu o zaslanie dokladov, na základe ktorých bola preverovaná bonita žalovaného.

Keďže žalobca súdu žiadne doklady nezaslal a nepreukázal ani lustráciu v registroch dlžníkov, nemožno u neho hovoriť o konaní s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods.1, čoho výsledkom je neplatnosť predčasného zosplatenia úveru. Takýmto konaním nie je uvedenie príjmu klienta bez jeho preukázania a bez požadovania preukázania nákladov klienta na živobytie a prípadných záväzkov ovplyvňujúcich jeho bonitu.

Výsledkom vyššie uvedeného je opäť to, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov a k jeho platnému predčasnému zosplateniu nedošlo.

Nedodržanie postupu podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods.9 OZ - Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Realizáciu upozorňujúcej výzvy pred zosplatením žalobca nepreukázal (napriek tvrdeniu o telefonáte a SMS; SMS žalovaný poprel), následkom čoho je opäť neplatnosť predčasného zosplatenia úveru.

Neprijateľnosť zmluvných podmienok.

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Je už notoriou súdnych rozhodnutí záver, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a z ekonomickej neúmernosti zdrojov.

Systém ochrany zavedený smernicou 93/13, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovni informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vytvoreným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

V spotrebiteľskom práve je teda dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje, a preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa tiež očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať v obcej polohe poctivo.

Ak nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iné tým, že text spotrebiteľskej zmluvy obzvlášť, ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výraznejšie menšej veľkosti, než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru.

Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložite formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

Procesný súd je presvedčený, že otázku základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, otázku sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa ako aj otázku možného rozhodcovského konania treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách a nie vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

Podľa § 1 Hlavy 18 - „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať a vy ste povinný nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5,- EUR v prípade prvej upomienky a 12,- EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky“.

Podľa § 2 Hlavy 18 - „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17,- EUR, ktorú musíte uhradiť“.

Procesný súd zastáva názor, že upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnú cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta sú netransparentne uvedené iba v ÚP a nie priamo v zmluve.

Naviac, uvedené sankcie považuje súd za neplatné zmluvné podmienky aj pre ich neprimeranosť.

Podľa § 53 ods.4 písm.k) Občianskeho zákonníka - Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Pri omeškaní so splátkou vo výške 17,88 € žalobca podľa zmluvy mohol požadovať zmluvnú pokutu - 17 €, zaplataenie 1. upomienky - 5 €, zaplataenie 2. upomienky - 12 €, úrok z omeškania v zákonnej výške - v čase uzavretia zmluvy 5,25% p.a.

V čase uzavretia úverovej zmluvy dňa 17.04.2014 už platili nasledujúce ustanovenia NV SR č. 87/1995 Z.z.:

§ 3a ods.1 - Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

§ 3a ods.2 - Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

Citované ustanovenia obmedzujú výšku zmluvnej pokuty tak, že táto spolu s úrokmi z omeškania nesmie byť vyššia ako trojnásobok úrokov z omeškania. Ku dňu 17.04.2014 mali úroky z omeškania výšku 5,25% ročne a trojnásobok tak predstavuje 15,75% ročne. Je teda zrejmé, že táto výška sankcie je prekročená, nakoľko zmluvná pokuta predstavuje 95% dlžnej splátky, upomienka 1. - 28% dlžnej splátky a upomienka 2. - 67%. Sankcie tak spolu predstavujú 195,25%, čo je bez ďalšieho neprípustné.

Priznané plnenie.

Žalovanému bola poskytnutá istina vo výške 298 € a vrátená bola suma 0 €. Vzhľadom k tomu, že k platnému predčasnému zosplatneniu úveru nedošlo a úver je bez úrokov a bez poplatkov, má žalobca právo na istinu do dňa rozhodnutia súdu. Do tohto dňa mala byť zaplataená istina zo splátok 1. - 16. (splataenosť 17.05.2014 - 14.08.2015), ktorá podľa rozpisu žalobcu predstavuje výšku 229,64 €.

Žalobca požaduje úroky z omeškania od dňa 18.11.2014 do 05.01.2015. K tomu dňu (opäť keďže úver je bez úrokov, bez poplatkov a bez predčasného zosplatnenia) podľa rozpisu splátok žalobcu mala byť zaplataená istina splátok 1. - 7. (splataenosť 17.05.2014 - 14.11.2014) vo výške 92,68 €.

Následne žalobca požaduje úrok z omeškania od 06.01.2015. K tomuto dňu bola dlžná istina zo splátok 1. - 8. (splataenosť 17.05.2014 - 14.12.2015) vo výške 106,82 €.

Nárok na úrok z omeškania vyplýva z nasledujúcich právnych predpisov:

§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka - Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

§ 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. - ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom k uzatvoreniu úverovej zmluvy - Výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Základná úroková sadzba ECB ku dňu 18.11.2014 a 06.01.2015, bola 0,05% ročne a potom výška úrokov z omeškania je 5,05% ročne.

Vzhľadom na to, že žalovaný preukázal, že jeho príjem je cca 300 € mesačne, povolil mu súd zaplatenie jeho dlhu v splátkach, čím žalobcom nebude žiadnym spôsobom výraznejšie postihnutý.

Náhrada trov konania.

Podľa § 142 ods.2 O.s.p. - Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Keďže z požadovanej sumy 388,42 € bolo žalobcovi priznaných 229,64 €, mal úspech v rozsahu 59%, neúspech v rozsahu 41% a čistý úspech v rozsahu 18%.

Žalobcovi patrí náhrada vo výške 18% zo zaplateného súdneho poplatku 23 €, čo predstavuje 4,14 €.

Pokiaľ ide o náhradu trov právneho zastúpenia k tomu súd uvádza:

Procesný súd vychádza z judikatúry NS SR a ÚS ČR, ktorá síce záväzná priamo nie je, na senát 9C však pôsobí presvedčivosťou svojho výkladu.

NS SR vo veci sp. zn. 4 M Cdo 21/2009 uviedol, že „Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“

Procesný súd v danej veci dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi (ktorý mal v konaní plný úspech) v konaní vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku. Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom procesný súd žalobcovi nepriznal, pretože sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Procesný súd nijako nespochybňuje právo žalobcu na zastúpenie advokátom (§ 25 O.s.p.) a v priebehu konania ho rešpektoval. Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu nákladov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré síce spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Merítkom účelnosti uvedeným v § 142 ods.1 O.s.p. je preto nevyhnutné pomerovať všetky náklady, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. Na posudzovanie účelnosti nákladov právneho zastúpenia nemožno rezignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc.

Procesný súd náklady zastúpenia žalobcu advokátom považuje za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany a výška dlhu. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti.

Aktuálne dospel NS SR pri posudzovaní otázky náhrady trov konania v hromadných veciach v rozhodnutí sp. zn. 6 M Cdo 5/2013, k nasledujúcemu záveru: „ Trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej-ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Treba súhlasiť s názorom, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania (včítane tých, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom) totiž závisí od iných predpokladov než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Správnosť tohto názoru možno dokumentovať aj tými súdnymi konaniami, v ktorých sa účastníkom náhrada trov konania nepriznáva (napr. rozvod manželstva, kde žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a ďalšími) a účastníci konania pritom majú právo nechať sa v súdnom konaní zastupovať. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že trovy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa

preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za trovy účelné. Pokiaľ teda súdy nižších stupňov dospeli k takémuto záveru a vedľajšiemu účastníkovi nepriznali náhradu trov konania, ich rozhodnutia (v tomto smere) sú správne.“ Uvedený právny záver platí podľa procesného súdu aj vo vzťahu k účastníkovi konania.

V rámci argumentácie týkajúcej sa náhrady trov konania súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Ústavný súd ČR vo veci sp. zn. III. ÚS 2985/14 uviedol: „Právo žalujúci strany domáhat se svého nároku u soudu a využít k tomu služeb advokáta nezstavují obecný soud povinnosti brát na zřetel všechny relevantní okolnosti pro posouzení výše účelně vynaložených nákladů žalobce při vymáhání bagatelní pohľadávky.

Relevantní okolnosti je třeba vyhodnotit ústavně konformním způsobem, tedy racionálně a srozumitelně, s respektem k výkladu provedeným Ústavním soudem ohledně posuzování výše nákladů v tzv. formulářových žalobách, kdy je vedle obecně použitelných obrátů prováděna jen konkretizace osobních údajů žalované strany, čísla linky prostředku hromadné dopravy, data jízdy, variabilního symbolu tzv. hlášenky revizora a kopie této listiny.

Pokud by obecný soud nepřihlédl ke specifickým okolnostem případu, které mohly mít vliv na výši účelně vynaložených nákladů žalobce při vymáhání bagatelní pohľadávky, porušil by svým postupem právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny, a to tím spíše pokud takové okolnosti neúspěšná strana namítala (srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012 sp. zn. II. ÚS 3011/11). Relevantní okolnosti však nelze toliko slovně zohlednit, nýbrž je třeba je rovněž vyhodnotit ústavně konformním způsobem, tedy racionálně a srozumitelně.

Právě této povinnosti krajský soud v napadeném rozhodnutí nedostál. Jeho závěru, že žalující stranou podaný návrh nelze hodnotit jako tzv. formulářovou žalobu, neboť obsahuje konkrétní žalobní tvrzení, nemůže Ústavní soud přisvědčit ani při maximální zdrženlivosti stran prosazování svého vlastního hodnocení dílčích skutečností posuzovaného řízení. Jak vyplývá ze spisového materiálu, lze z obsahu původního návrhu považovat, vedle osobních údajů stěžovatelky, za konkrétní žalobní tvrzení pouze uvedení linky hromadné dopravy, kterou stěžovatelka měla cestovat bez platného dokladu, datum, kdy se tak mělo stát, variabilní symbol tzv. hlášenky revizora a kopii této listiny. Všechny ostatní údaje a tvrzení lze považovat za obecně uplatnitelná ve všech obdobných sporech, kterých žalující strana musí jako provozovatel hromadné dopravy v krajském městě vést dlouhou řadu. Tak je v judikatuře Ústavního soudu chápána formulářová žaloba (srov. např. bod 28 nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012 sp. zn. I. ÚS 3923/11). Uvedený skutkový závěr krajského soudu lze proto považovat za tzv. extrémně rozporný s provedenými důkazy, neboť jej při žádné rozumné interpretaci nelze považovat za správný. Toto hodnocení je přitom v zásadě jediným konkrétním tvrzením, o něž krajský soud opírá svůj závěr o účelnosti nákladů vynaložených žalující stranou za právní zastoupení. Zbytek odůvodnění představuje toliko argumentace obecnými právními principy, dle nichž "žalující má právo domáhat se svého nároku u soudu a využít k tomu služeb advokáta". Taková tvrzení nelze nijak zpochybnit, nejsou však bez dalšího dle Ústavního soudu jakkoliv relevantní pro posouzení účelnosti účastníkem vynaložených nákladů řízení. Kritérium účelnosti je přitom pro přiznání náhrady nákladů řízení zcela klíčové, přičemž Ústavní soud ve výše zmíněné ustálené judikatuře opakuje názor, že soudní vymáhání bagatelních pohľadávek není možné brát jako v podstatě bezprácny způsob generování nepřiměřeného zisku, ať už společnostmi zabývajícími se skupováním pohľadávek, či právních zástupců napojených na společnosti, které se vymáháním bagatelních pohľadávek zabývají v podstatě denně.“

Ústavný súd ČR ďalej vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 3372/11 uviedol, že: „Právní řád a jeho interpretace Ústavním soudem soudům zachovává prostor, aby ve svých rozhodnutích zohlednily nejen okolnosti průběhu řízení, ale i případné chování účastníků a jejich poměry konstituované ještě před jeho zahájením (viz ustanovení § 143, § 147 odst. 1, § 150 a § 151 odst. 2 o. s. ř.). Soudy při rozhodování o náhradě nákladů řízení jsou povinny posoudit účelnost právního zastoupení žalobce, zvláště ve specifických případech, kdy jde

- za prvé o řízení, v němž proti rozsudku nalézacího soudu není odvolání přípustné (řízení o tzv. bagatelní věci),

- za druhé jednotlivé žaloby se v zásadě liší jen údaji o žalovaných a žalované částce (jde o tzv. formulářovou žalobu),

- za třetí jde o pohledávky ze smluv, kde jednou ze stran byl spotřebitel,
- za čtvrté jde o smlouvu, nebo podmínky jiného právního důvodu k plnění, při nichž je spotřebitel fakticky vyloučen z možnosti sjednat si je s jiným obsahem (typicky půjde zejména o smlouvy o přepravě, dodávce tepla nebo energií, spotřebitelském úvěru, běžném účtu, o poskytování služeb informační společnosti, o poskytování služeb elektronických komunikací, o pojistné smlouvy, o regulační poplatky podle zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů).“

Žalovaný náhradu trov konania nepožadoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.